BUSINESS મિત્ર

મિડકેપ-સ્મોલકેપ શેરોમાં વેચવાલીના દબાણે માર્કેટ બ્રેડથ નબળું રહ્યું

બે દિવસના ઘટાડા બાદ સેન્સેક્સ-નિફ્ટી પોઝિટિવ, પણ રોકાણકારોની સંપત્તિ ઘટી

વાણિજ્ય પ્રતિનિધિ તરફથી

અમદાવાદ, તા. 16: અમેરિકન ફેડરલ રિઝર્વના વ્યાજદરો અંગેના નિર્ણય પહેલા શેરબજારમાં નીચલા સ્તરેથી ખરીદીનો માહોલ જોવા મળ્યો હતો. આજે શેરબજારમાં વેલ્યુબાઇંગ રહી હતી, જેના લીધે સેન્સેક્સ-નિફ્ટી પોઝિટિવ રહ્યા હતા, પણ રોકાણકારોની સંપત્તિ ઘટી હતી. મિડકેપ-સ્મોલકેપ શેરોમાં ભારે વેચવાલીના દબાણે માર્કેટ બ્રેડથ પણ નબળું રહ્યું હતું.

એકંદરે શેરબજારમાં બેઉતરફી વલણ જોવા મળ્યું હતું. સેન્સેક્સ અને નિફ્ટી તેમની સંપુર્ણ સરસાઇ ગુમાવીને લાલ નિશાનમાં આવી ગયા હતા, પંરતુ વેલ્યુ બાઇંગના કારણે તેઓ ફરીવાર રીકવર થયા હતા અને સુધારા સાથે બંધ રહ્યા હતા.

સેકટર વાઇઝ જોઇએ તો બેન્કીગ અને એફએમસીજી સેકટરમાં જોશ જોવા મળ્યો હતો. નિફ્ટી પ્રાઇવેટ બેન્ક અડધા ટકા જેટલો સુધર્યો હતો. જ્યારે નિફ્ટી રિયલ્ટી ઇન્ડેક્સ એક ટકા અને ઓટો ઇન્ડેક્સ અડધા ટકા સુધી સુધર્યો હતો. જ્યારે ગઇકાલે આઇટી શેરોમાં ચમક રહી હતી, જે ચમક આજે ભૂંસાઇ જતી જોવા મળી હતી અને નિફ્ટી આઇટી ઇન્ડેક્સ દોઢ ટકા સુધી ઘટ્યો હતો. જેના લીધે બીએસઇ લિસ્ટેડ કંપનીઓની માર્કેટ કેપ રૂ. 61000 કરોડ ઘટી હતી.

બીએસઇ સેન્સેક્સ 332.63 પોઇન્ટ એટલે કે 0.45 ટકા વધીને 74336.45 પોઇન્ટના સ્તરે બંધ રહ્યા હતા. આજે ઇન્ટ્રાડેમાં સેન્સેકસ 74505 પોઇન્ટ સુધી ઉછળ્યો હતો. જ્યારે નીચામાં 73981 પોઇન્ટ સુધી ઘટ્યો હતો. નિફ્ટી 23200 પોઇન્ટની સપાટી પાર કરવામાં સફળ રહી હતી. આજે નિફ્ટી 99 પોઇન્ટ એટલે કે 0.43 ટકા વધીને 23217.60 પોઇન્ટના સ્તરે બંધ રહી હતી. આજે ઇન્ટ્રાડેમાં નિફ્ટી 23284 પોઇન્ટ સુધી ઉછળી હતી, જ્યારે નીચામાં 23116 પોઇન્ટ સુધી ઘટી હતી. બેન્ક નિફ્ટી 497.70 પોઇન્ટ એટલે કે 0.89 ટકા વધીને 56292.45 પોઇન્ટના સ્તરે બંધ રહ્યા હતા.

બીએસઇ ખાતે ટાટા કેમિકલ્સમાં 13.42 ગણા, ડો. લાલ પેથલેબમાં 9.56 ગણા, આલકેમ લેબમાં 5.42 ગણા, અપોલો ટાયરમાં 4.88 ગણા અને ટોરેન્ટ ફાર્મામાં 4.5 ગણા કામકાજ નોંધાયા છે. એનએસઇ ખાતે ટાટા કેમિકલ્સમાં 31.72 ગણા, થ્રીએમ ઇન્ડિયામાં 15.41 ગણા, પતંજલી ફુડસમાં 12.82 ગણા, ડો. લાલ પેથલેબમાં 7.21 ગણા અને ગોદરેજ ઇન્ડ.માં 6.38 ગણા કામકાજ નોંધાયા છે.

બ્રોડર માર્કેટમાં સામસામી રાહ જોવાઇ છે. બીએસઇ મિડકેપ ઇન્ડેકસ 0.07 ટકા સુધર્યા છે, જ્યારે બીએસઇ સ્મોલકેપ ઇન્ડેકસ 0.13 ટકા ઘટ્યા હતા. જોકે, માર્કેટ બ્રેડથ નબળું પડ્યું હતું. બીએસઇ ખાતે 1990 શેરો વધ્યા હતા, જ્યારે 2344 શેરો ઘટ્યા હતા, અને 253 શેરો યથાવત રહ્યા હતા.

નિફ્ટી એફએમસીજી ઇન્ડેક્સ 1.63 ટકા વધ્યો હતો. જેમાં પંતજલી ફુડસ, કોલગેટ-પામોલીવ, મેરિકો, આઇટીસી, રેડીકો ખૈતાન, યુનાઇટેડ સ્પીરીટ, નેસલે ઇન્ડિયા, ટાટા કન્ઝયુમર, બ્રિટાનીયા અને એચયુએલ સુધર્યા હતા.

વૈશ્વિક સ્તરે યુકેનો ફુગાવો વધારો હોવા છતાં યુરોપિયન શેરોમાં વધારો થયો હતો. યુકેના ગ્રાહક ભાવ ફુગાવો જુલાઇમાં 2.9 ટકા ફુગાવાની તુલનામાં ઓગસ્ટમાં 3.1 ટકા થયો હતો. ક્રુડના ભાવ ઉછળતા ભાવોની અસર રહી હતી. ઓફિસ ફોર નેશનલ સ્ટેટિસ્ટિક્સ અનસાર ઓગસ્ટમાં મોટર ઇંધણના ભાવમાં વાર્ષિક ધોરણે 23 ટકાનો વધારો થયો હતો. જે હેડલાઇન ફુગાવાના પ્રવેગમાં નોંધપાત્ર ફાળો આપે છે. જ્યારે યુએસ ફેડરલ રિઝર્વની નીતિની જાહેરાત પૂર્વે મોટા ભાગના એશિયન બજારો પણ પોઝિટિવ રહ્યા હતા.

યુરોપિયન બજારોમાં એફટીએસઇ 0.57 ટકા, કેક 0.43 ટકા અને ડેક્સ 0.38 ટકા સુધારા સાથે ચાલી રહ્યા છે. એશિયન બજારોમાં નીક્કી 0.39 ટકા, હેંગસેંગ 006 ટકા, તાઇવાન 0.74 ટકા, કોસ્પી 1.35 ટકા અને શાંઘાઇ 0.70 ટકા સુધારા સાથે બંધ રહ્યા હતા. જ્યારે જકાર્તા 0.38 ટકા અને સ્ટ્રેઇટસ 0.06 ટકા ઘટયા હતા.

રૂપિયામાં નજીવો બાઉન્સ બેક

કરન્સી બજારમાં ડોલરમાં સતત ઉછાળા બાદ આજે રૂપિયામાં નજીવો બાઉન્સ બેક જોવા મળ્યો હતો. કરન્સી બજારમાં ડોલરની સામે રૂપિયો 2 પૈસા સુધરીને 95.95ના સ્તરે બંધ રહ્યો હતો. જ્યારે ગત સેશનમાં ડોલરની સામે રૂપિયો 95.97ના સ્તરે બંધ રહ્યો હતો. અન્ય કરન્સીઓમાં યુરો 110.28, પાઉન્ડ 129.66, કેનેડિયન ડોલર 69.02, ઓસ્ટ્રેલિયન ડોલર 68.12, જાપાનીઝ યેન 0.6185, સીંગાપોર ડોલર 75.55ના સ્તરે બંધ રહ્યા હતા.

ફોરેક્સ બજાર

ડોલર	95.95 રૂ.
યુરો	110.28 રૂ.
પાઉન્ડ	129.66 રૂ.
યેન	0.6185 રૂ.

સેન્સેક્સ	332.63	74336.45
નિફ્ટી	99.00	23217.60
બેન્ક નિફ્ટી	497.70	56292.45

નિફ્ટી

ટોપ ગેઇનર્સ

કંપનીનું નામ	ટકાવારી	ભાવ
એચડીએફસી લાઇફ	2.73	530.20
એસબીઆઇ લાઇફ	2.65	1697.90
એસબીઆઇ	2.42	991.40
આઇટીસી	2.38	264.15
નેસલે ઇન્ડિયા	1.65	1384.50

ટોપ લુઝર્સ

કંપનીનું નામ	ટકાવારી	ભાવ
ટીસીએસ	2.76	2188.80
વિપ્રો	1.83	166.89
ઇન્ફોસીસ	1.58	1060.00
ટેક મહિન્દ્રા	1.14	1558.00
લાર્સન-ટુબ્રો	1.12	3807.70

સેન્સેક્સ

ટોપ ગેઇનર્સ

કંપનીનું નામ	ટકાવારી	ભાવ
આઇટીસી	2.46	264.35
એસબીઆઇ	2.24	991.10
એક્સીસ બેન્ક	1.93	1243.95
ટ્રેન્ટ	1.51	2772.20
મહિન્દ્રા-મહિન્દ્રા	1.45	3073.95

ટોપ લુઝર્સ

કંપનીનું નામ	ટકાવારી	ભાવ
ટીસીએસ	2.60	2191.50
ઇન્ફોસીસ	1.43	1060.65
ટેક મહિન્દ્રા	1.26	1555.15
બજાજ ફિનસર્વ	0.99	1839.60
એનટીપીસી	0.91	327.00

યાર્ન બજાર સુરત (GST સાથેના ભાવ) — નરેશ / મુકેશ ઘીવાળા ૩૫૧૬૪૪૬ - ૨૫૯૯૯૭૪

પ્રફુલ/સાલાસર/કેપલોન	રૂા.	૭૫/૩૬ ''	૧૫૦	-----	---
૩૦/૨૪ બ્રાઇટ	૩૦૧.૩૫	૫૦/૩૬ ''	૧૫૭	૮૦/૭૨ બ્લેક રોટો	૧૭૭.૫
૩૦/૩૬ એફડી	૩૦૮.૭૫	૫૦/૪૮ SD/ક્રેપ	૨૭૭	**ગાર્ડન**	
લોકલ		**RIL રિલાયન્સ**		૪૯/૨૪ એફડીવાય	૧૫૭
૬૨/૩૬ ક્રિમ્પ	૧૬૮.૫	૯૦/૩૬ ક્રિમ્પ	૧૬૨	૩૦/૧૪ ક્રિમ્પ	૨૧૩.૫
૬૮/૩૬	૧૬૫.૫	૧૧૪.૧૩ રોટો	---	૬૨ ક્રિમ્પ	૧૬૯.૫
૭૨/૩૬ ક્રિમ્પ	૧૬૬.૫	૧૦૦ ટેક્ષ	૧૬૧	૬૮ ક્રિમ્પ	૧૬૬.૫
૯૦/૩૬ ક્રિમ્પ	૧૫૧.૫	**વેલનોન** (જીએસટી સાથે)		૭૨ ક્રિમ્પ	૧૬૬.૫
૮૪/૪૮ ક્રિમ્પ	૧૬૨.૫	૮૦/૭૨ રોટો	૧૭૨.૫	૭૫ ક્રિમ્પ	૧૬૫.૫
૩૦/૧૪ ક્રિમ્પ		૮૦/૭૨ ફોલ્ડર	૭૭.૫	૮૦ ક્રિમ્પ	૧૬૩
૮૦/૭૨ રોટો.	૧૬૭.૫	૧૬૦ ડીસ્કેટ	૧૭૭.૫	૮૦/૭૨ રોટો	૧૬૮.૫
૮૦/૩૬ રોટો.	૧૬૮.૫	---	---	૩૦/૨૪ બ્રાઇટ	---
૧૫૦/૪૮બ્રાઇટ	૧૬૦	૮૦/૧૦૮ ''	૧૭૦	૩૦/૩૬ એફડી	---
				TPM	૧૬૭.૫

તેલ બજાર સુરત (૧૫ કિલોના ભાવ)

સીંગતેલ (૧૫ કિ.)	૩૧૮૦	કોપરેલ	૪૫૦૦
સીંગતેલ (૧૫ લિ.)	૨૯૫૦	વનસ્પતિ ઘી	૨૫૯૦
સીંગતેલ (૫ લી)	૯૮૦	સનફ્લાવર	૨૫૮૦
કપાસીયા (૧૫ કિ.)	૨૮૩૦	તલતેલ	૪૫૦૦
કપાસીયા (૧૫ લિ.)	૨૬૦૦	દિવેલ	૨૫૦૦
કપાસીયા (૫ લિ.)	૯૩૦	મકાઇ તેલ	૨૬૦૦
સરસીયું તેલ	૨૯૮૦		

જથ્થાબંધ ખાંડબજાર (પ્રતિ ક્વિન્ટલ ભાવ (રૂા.))

મહારાષ્ટ્ર	
એમ-30 (ભરવાલાયક)	૫૫૦૦
એમ-30	૫૫૦૦
એસ-30	૫૪૦૦
ગુજરાત	
એમ-30	૫૨૦૦
એસ-30	૫૧૦૦

સોના-ચાંદી સુરત (ટેક્ષ સહિત)

સટાન્ડર્ડ સોનું	૧૫૭૪૨૦
તેજાબી સોનું	૧૫૭૩૩૦
દાગીના-૨૨ કેરેટ	૧૪૯૫૫૦
દાગીના-બીએસઆઇ હોલમાર્ક	૧૫૪૨૭૦
સોનાનાં બિસ્કીટ	૧૫૭૪૨૦૦
ચાંદી (૯૯૯)	૨૩૮૩૦૦
ચાંદી સિક્કા	૨૩૯૮૦૦

ઈથેનોલ પ્લાન્ટ્સ સાથેની સ્પર્ધા વચ્ચે મકાઈના ભાવ 2,800 નજીક

મુંબઈ, તા. 16. ભારતના પશુધન માટે આહાર ઉત્પાદકો મકાઈની અછતનો સામનો કરી રહ્યા છે કારણ કે ઈથેનોલ પ્લાન્ટ પણ આ અનાજ માટે સ્પર્ધા કરી રહ્યા છે, જેના કારણે ભાવ પ્રતિ ક્વિન્ટલ રૂ. 2,800 ની નજીક પહોંચી રહ્યા છે. મરઘાં ખોરાક(પોલ્ટ્રી ફીડ)ના ખર્ચમાં મકાઈનો હિસ્સો 70 ટકા જેટલો છે, આથી આ સ્પર્ધામાં મરઘાં ઉત્પાદકોના નફામાં ઘટાડો થવા ખાદ્ય પદાર્થોની મોંઘવારી વધવાનો ભય ઉભો થયો છે. તાજેતરના આંકડા મકાઈના વાવેતર વિસ્તારમાં ઘટાડો સૂચવે છે; આ વિસ્તાર 2.64 ટકા ઘટીને 91.59 લાખ હેક્ટર થયો છે. ઉદ્યોગના અંદાજો મુજબ કુલ ઉત્પાદનમાં નોંધપાત્ર ઘટાડો થઈ શકે છે અને તે ગયા વર્ષના 45 મિલિયન ટનથી ઘટીને 38 થી 39 મિલિયન ટન વચ્ચે આવી શકે છે. કર્ણાટક અને મહારાષ્ટ્ર જેવા પ્રાદેશિક ઉત્પાદન કેન્દ્રોને સૌથી વધુ અસર થઈ છે, જેમાં કર્ણાટકમાં મકાઈના વાવેતર વિસ્તારમાં 21 ટકાનો ઘટાડો નોંધાયો છે. પુરવઠામાં થયેલા આ ઘટાડાને કારણે મકાઈના ભાવમાં વધારો થયો છે, જેની સીધી અસર પોલ્ટ્રી અને ડેરી ઉદ્યોગો માટેના પશુ-પક્ષીઓના આહારના ખર્ચ પર પડી છે.

ભારતીય પશુધન માટે આહાર બનાવતા ઉદ્યોગ માટે મકાઈની ઘટ પડી રહી છે. કારણ કે ઈથેનોલ ઉત્પાદકો પણ તેનો ઉપયોગ કરી રહ્યા છે. આ સ્પર્ધા ભાવ ખેંચતાણનું કારણ બની રહી છે, ઘણા મુખ્ય બજારોમાં મકાઈના ભાવ પ્રતિ ક્વિન્ટલ રૂ. 2,700 થી રૂ. 2,800 ની વચ્ચે છે.

કમ્પાઉન્ડ લાઈવસ્ટોક ફીડ મેન્યુફેક્ચરર્સ એસોસિએશન (CLFMA) એ સરકારને પશુ આહાર ક્ષેત્ર માટે મકાઈની ઉપલબ્ધતાને પ્રાથમિકતા આપવા માટે ઔપચારિક રીતે વિનંતી કરી છે.

સાયબર ફ્રોડના કિસ્સામાં માત્ર વિવાદિત રકમ જ ફ્રીઝ કરવાનો રિઝર્વ બેંકનો પ્રસ્તાવ

રૂ. 1000થી વધુ મૂલ્યની છેતરપિંડીના કેસમાં સમગ્ર બેંક ખાતું ફ્રીઝ નહીં કરાય

સુપ્રીમ કોર્ટના આદેશ બાદ નવી SOP પ્રસ્તાવિત

મુંબઈ, તા. 16: RBI એ સાયબર ફ્રોડના કેસમાં સમગ્ર ખાતાઓને ફ્રીઝ કરવાને બદલે ફક્ત વિવાદિત રકમ જ ફ્રીઝ કરવા નવું ફ્રેમવર્ક પ્રસ્તાવિત કર્યું છે. આ માળખા હેઠળ જ્યારે રૂ. 1,000 કે તેથી વધુની અસામાન્ય ટ્રાન્સફર 'મ્યુલ એકાઉન્ટ્સ' (mule accounts) અથવા સાયબર છેતરપિંડી સાથે સંભવિત રીતે જોડાયેલી હોવાનું જણાય, ત્યારે બેંકો સમગ્ર ખાતાને બદલે માત્ર વિવાદિત વ્યવહારની રકમને જ કામચલાઉ ધોરણે સ્થગિત (ફ્રીઝ) કરશે.

બેંકોએ અચાનક, ગ્રાહકની જાહેર કરેલી પ્રોફાઈલથી વધુ અથવા જાણીતા સાયબર-ફ્રોડ નેટવર્ક્સ સાથે જોડાયેલા ટ્રાન્સફર ઓળખવા માટે AI-આધારિત ટ્રાન્ઝેક્શન મોનિટરિંગ સિસ્ટમ્સનો ઉપયોગ કરવાની જરૂર પડશે.

આ ડ્રાફ્ટ નિર્દેશો 1 એપ્રિલ, 2027થી અમલમાં આવનાર છે, જોકે બેંકો તેનો અમલ વહેલો પણ કરી શકે છે. RBIના જણાવ્યા અનુસાર, આ માળખું સુપ્રીમ કોર્ટના 4 ઓગસ્ટ, 2026ના આદેશને અનુસરે છે; આ આદેશમાં 'મની-મ્યુલ' (money-mule) પ્રવૃત્તિ અને સાયબર-સંબંધિત છેતરપિંડી સાથે સંકળાયેલી રકમ કે ખાતાઓ પર કામચલાઉ ધોરણે ડેબિટ હોલ્ડ (નાણાં ઉપાડવા પર રોક) મૂકવા માટેની પ્રમાણભૂત કાર્યપદ્ધતિ (SOP) નક્કી કરવા અને તેને પ્રસારિત કરવા માટે નિર્દેશ આપવામાં આવ્યો હતો.

RBIના શંકાસ્પદ મની-મ્યુલ ખાતાઓ માટે પ્રસ્તાવિત નિયમો હેઠળ, બેંક સંપૂર્ણ ખાતાને ફ્રીઝ કરવાના કડક અભિગમને બદલે વિવાદિત ભંડોળ પર ધ્યાન કેન્દ્રિત કરતી વધુ ટાર્ગેટેડ સિસ્ટમ અપનાવશે.

નવી પ્રક્રિયા હેઠળ, ગ્રાહકોને ઓળખનો પુરાવો, તેના સંદર્ભની વિગતો અથવા ભંડોળના સ્ત્રોત દર્શાવતા દસ્તાવેજો પ્રદાન કરીને વ્યવહારની કાયદેસરતા સ્થાપિત કરવા માટે 20 કેલેન્ડર દિવસનો સમય મળશે.

ત્યારબાદ બેંકો પાસે સમજૂતી અને સહાયક પુરાવાઓનું મૂલ્યાંકન કરવા માટે 10 કેલેન્ડર દિવસ હશે. જો ખાતાધારકનો ખુલાસો સંતોષકારક હોય, તો તાત્કાલિક રોક હટાવવી પડશે.

સોનાના દાગીના પરના હોલમાર્કિંગ ચાર્જમાં વધારો

નવી દિલ્હી, તા. 16: સોનાની પ્યોરિટી માટે હોલમાર્કિંગ કરવામાં આવે છે. જોકે, સોના પર હોલમાર્કિંગ ફીમાં જબરજસ્ત વધારો થયો છે, જે 66.7 ટકાનો વધારો છે. નવા દરો અનુસાર સોનાના દાગીના અને અન્ય વસ્તુઓ પરની હોલમાર્કિંગ ફી રૂ. 45ના બદલે રૂ. 75 થશે. આ નવા દરનો અમલ 14મી સપ્ટેમ્બરથી થઇ ગયો છે. જોકે, ચાંદી પરના હોલમાર્કિંગ ફીમાં કોઇ વધારો થયો નથી. હોલમાર્ક ગ્રાહકોને દાગીનાની ગુણવત્તા અંગેની વિશેષ માહતી આપે છે. જોકે, કન્સાઇન્મેન્ટ માટે લઘુત્તમ ફીમાં કોઇ ફેરફાર કરાયો નથી, તે રૂ. 200 રહેશે. હોલમાર્કિંગ ફી વધારા અંગે સૌથી મોટી મુંઝવણ એ છે કે ગ્રાહકોએ આ રકમ ચુકવવાની રહેશે કે નહીં. હાલમાં આ ખર્ચ જ્વેલર્સ પર રહેશે, પણ હવે જ્વેલર્સ ગ્રાહક પર ખર્ચ નાંખે છે કે પોતે સહન કરે છે, તે જ્વેલર્સ પર નિર્ભર રહેશે. એટલું જ નહીં, હોલમાર્કિંગ ફી વજન પર નહીં પણ પ્રતિ વસ્તુ પર લાગુ થશે.

અખંડ ભારતના બે ટુકડા કરનાર બ્રિટન ચાર ટુકડાઓમાં વહેંચાઈ જશે?

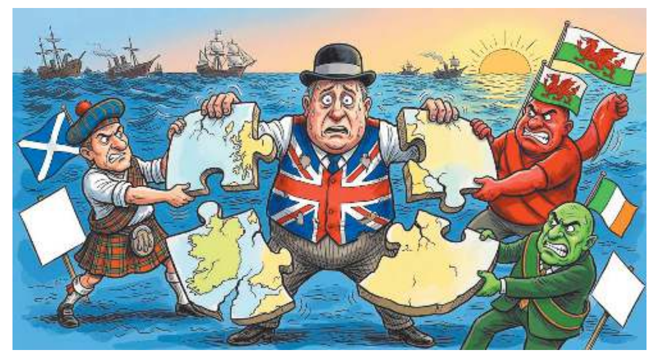

ટુ ધ પોઇન્ટ ■ સંજય વોરા ■

કોઈ વ્યક્તિનું કે દેશનું ભાગ્ય રૂઠી જાય ત્યારે તેના કલ્પના પણ ન કરી હોય તેવા હાલ થાય છે. એક સમયે બ્રિટીશ સામ્રાજ્ય વિશ્વભરમાં એવી રીતે ફેલાયેલું હતું કે તેમાં સૂર્ય આથમતો નહોતો. સંસ્થાનવાદના અંત સાથે જગતના દેશો સ્વતંત્ર થતા ગયા અને બ્રિટીશ સામ્રાજ્ય સંકોચાતું ગયું. આજે બ્રિટનનું અર્થતંત્ર બિસ્માર હાલતમાં છે અને તેના ટુકડા થવાની તૈયારીમાં છે. સ્કોટલેન્ડ, વેલ્સ અને ઉત્તરી આયર્લેન્ડના પ્રતિનિધિઓએ બ્રિટનના નિયંત્રણમાંથી દૂર જવાનો પોતાનો ઇરાદો વ્યક્ત કરતાં એક કરાર પર હસ્તાક્ષર કર્યા છે, જેનાથી યુનાઇટેડ કિંગડમનું ભવિષ્ય ડામાડોળ થઈ ગયું છે. સ્કોટલેન્ડ, વેલ્સ અને ઉત્તરી આયર્લેન્ડના નેતાઓએ સોમવારે બંધારણીય પરિવર્તન માટે હાકલ કરતાં અને તેમનાં રાષ્ટ્રોને પોતાનું ભવિષ્ય નક્કી કરવાના અધિકાર પર ભાર મૂકતાં સમજૂતીપત્ર પર હસ્તાક્ષર કર્યા છે. સ્કોટિશ નેશનલ પાર્ટી (SNP), વેલ્સમાં પ્લેઇડ સિમરુ અને આઇરિશ એકતાતરફી સિન ફેઇન બ્રિટનથી અલગ થવા માંગે છે. સ્કોટિશ ફર્સ્ટ મિનિસ્ટર જોન સ્વિની, વેલ્શ નેતા રુન એપી ઇઓરવર્થ અને ઉત્તરી આયર્લેન્ડના ફર્સ્ટ મિનિસ્ટર મિશેલ ઓ'નીલે કાર્ડિફમાં એક સમિટમાં બ્રિટનથી અલગ થવાના કરાર પર હસ્તાક્ષર કર્યા હતા, જેમાં ત્રણ પ્રાંતોના સ્વ-નિર્ણયના અધિકાર અને ભવિષ્યના લોકમતનો દાવો કરવામાં આવ્યો છે.

૨૦૧૪ના સ્કોટિશ સ્વતંત્રતા લોકમત અને ગુડ ફ્રાઇડે પછીની ત્રણ ઘટનાઓએ બ્રિટનથી જુદા થવાની માંગણીઓ માટેના કેસને મજબૂત બનાવ્યો છે. પહેલું કારણ રાજકીય જોડાણ છે. રાષ્ટ્રવાદી પક્ષો હવે ત્રણેય રાજધાનીઓમાં સત્તા ધરાવે છે. બીજું કારણ બ્રેક્ઝિટ છે. સ્કોટલેન્ડે ૨૦૧૬ માં યુરોપિયન યુનિયનમાં રહેવા માટે ૬૨ ટકા મતદાન કર્યું હતું પરંતુ યુકેવ્યાપી પરિણામ પછી EU છોડી દીધું હતું. રાષ્ટ્રવાદીઓ આને પરિસ્થિતિઓમાં ભૌતિક પરિવર્તન તરીકે વર્ણવે છે, જે બીજા સ્વતંત્રતા લોકમતને વાજબી ઠેરવે છે. ત્રીજું કારણ બ્રિટનથી અલગ થવા માટેનું બાહ્ય અને રાજકીય દબાણ વધી રહ્યું છે. અમેરિકાના પ્રમુખ ડોનાલ્ડ ટ્રમ્પે તાજેતરમાં જાહેરમાં આઇરિશ પુન:એકીકરણને ટેકો આપ્યો છે, જ્યારે યુકેના વડા પ્રધાન એન્ડી બર્નહામે કહ્યું છે કે જો સર્વસંમતિ હોય તો તેઓ બ્રિટનથી અલગ થવાના બીજા સ્કોટિશ લોકમતને અધિકૃત કરશે.

સ્કોટિશ રાષ્ટ્રવાદીઓ દલીલ કરે છે કે સ્કોટલેન્ડની સ્વતંત્રતા તેમના દેશને તેની રાજકીય અને આર્થિક પસંદગીઓ પર વધુ નિયંત્રણ મેળવવાની મંજૂરી આપશે. તેમની મુખ્ય દલીલોમાંની એક એ છે કે તેઓ જેને લોકશાહીનો ગેરફાયદો કહે છે.

સામાજિક ખર્ચ, કરવેરા અને યુરોપ સાથે ગાઢ સંબંધો જેવા મુદ્દાઓ પર સ્કોટલેન્ડની સ્વતંત્ર થવાની પસંદગીઓને બ્રિટનમાં ગૌણ કરી શકાય છે, જ્યાં ઇંગ્લેન્ડની મોટી વસ્તીનો વધુ પ્રભાવ છે. બ્રેક્ઝિટ આ દલીલનું કેન્દ્રબિંદુ રહ્યું છે. સ્કોટલેન્ડે EUમાં રહેવા માટે મતદાન કર્યું હતું, પરંતુ યુકેમાં બ્રેક્ઝિટની તરફેણમાં વ્યાપક મતદાનને કારણે તે બહાર થઈ ગયું હતું. હવે સ્કોટલેન્ડના રાષ્ટ્રવાદીઓ દલીલ કરે છે કે સ્કોટલેન્ડની સ્વતંત્રતા તેના માટે EUનું સભ્યપદ અને બજાર સુધી પહોંચવાનો માર્ગ પૂરો પાડી શકે છે. સ્કોટલેન્ડમાં પહેલાથી જ વિભાજનની યોજના હેઠળ અલગ કાનૂન, અલગ શિક્ષણ અને અલગ આરોગ્ય પ્રણાલીઓ છે.

સ્કોટલેન્ડની સ્વતંત્રતાના સમર્થકો દલીલ કરે છે કે જો તેને સંપૂર્ણ સાર્વભૌમત્વ બંધારણીય દરજ્જો મળે તો તે સ્કોટલેન્ડની રાજકીય ઓળખ દૃઢ બનાવશે.

ઉત્તરી આયર્લેન્ડ પણ યુનાઇટેડ આયર્લેન્ડ ઇચ્છે છે. ઉત્તરી આયર્લેન્ડ એક અલગ બંધારણીય મુદ્દો રજૂ કરે છે. તેના રાષ્ટ્રવાદીઓ બ્રિટનથી સ્વતંત્ર દેશ નહીં પરંતુ આયર્લેન્ડ પ્રજાસત્તાક સાથે ઉત્તરી આયર્લેન્ડનું પુન:મિલન ઇચ્છે છે, જે ૧૯૨૧માં બ્રિટનથી અલગ થઈ ગયું હતું. ૧૯૯૮ના ગુડ ફ્રાઇડે કરારમાં સરહદ પર વસતી પ્રજાના મતદાનની જોગવાઇ છે. એવું લાગે કે આયર્લેન્ડની બહુમતી પ્રજા યુકે છોડવાનું સમર્થન કરશે. સિન ફેઇન અને આયર્લેન્ડના અન્ય રાષ્ટ્રવાદીઓ એ ચકાસવા માંગે છે કે શું ઉત્તરી આયર્લેન્ડ તે હદ સુધી પહોંચી ગયું છે. આયર્લેન્ડમાં જોવા મળી રહેલા વસતીવિષયક અને સાંસ્કૃતિક ફેરફારોએ પણ આ મુદ્દાને જીવંત રાખ્યો છે. વધતી જતી કેથોલિક વસ્તી, યુવા મતદારોમાં મજબૂત આઇરિશ ઓળખ અને બ્રેક્ઝિટ પછી વેપાર કરવામાં પડતી મુશ્કેલીઓ વગેરેને કારણે બ્રિટનથી અલગ થવાની ભાવના જોર પકડી રહી છે.

આયર્લેન્ડના મોટા ભાગનાં લોકો કેથોલિક (Catholic) ખ્રિસ્તી હતા અને તેઓ બ્રિટિશ શાસનથી આઝાદી મેળવી પોતાનો અલગ દેશ બનાવવા માંગતા હતા; પરંતુ ઉત્તર-પૂર્વના છ જિલ્લાઓમાં પ્રોટેસ્ટન્ટ સમુદાયની બહુમતી હતી, જેઓ બ્રિટન સાથે જ રહેવા માંગતા હતા. આ વિવાદને કારણે બ્રિટિશ સરકારે ગવર્નમેન્ટ ઓફ આયર્લેન્ડ એક્ટ ૧૯૨૦ અંતર્ગત ટાપુના બે ભાગ પાડી દીધા હતા.

૧૯૨૧માં સત્તાવાર રીતે ઉત્તરી આયર્લેન્ડ અલગ બન્યું અને બાકીનો ભાગ પાછળથી સ્વતંત્ર દેશ બન્યો. બે આયર્લેન્ડના પુન: એકીકરણનો અર્થ એ થશે કે ઉત્તરી આયર્લેન્ડ રિપબ્લિક ઓફ આયર્લેન્ડમાં ભળવા દ્વારા EUમાં પાછું ફરશે, જેને ઘણા રાષ્ટ્રવાદીઓ બ્રેક્ઝિટ પછી આર્થિક અને રાજકીય ફાયદા તરીકે જુએ છે. સિન ફેઇન હવે ઉત્તરી આયર્લેન્ડની કારોબારીના વડા છે, જેનાથી બે આયર્લેન્ડની એકતાતરફી રાજકારણને વધુ સંસ્થાકીય બળ મળે છે.

પરંપરાગત રીતે વેલ્સની સ્વતંત્રતાને સ્કોટિશ સ્વતંત્રતા કરતાં ઓછું સમર્થન મળ્યું છે, પરંતુ તાજેતરમાં આ ચળવળનો પણ ઘણો વિસ્તાર થયો છે. ૨૦૨૬ માં થયેલું મતદાન દર્શાવે છે કે વેલ્સના લગભગ ૩૨ ટકા લોકોએ સ્વતંત્રતાને સમર્થન આપ્યું હતું, જે મે સેનેડ ચૂંટણીમાં પ્લેઇડ સિમરુની સફળતા પછીનો સૌથી વધુ રેકોર્ડ સ્તર છે. વેલ્સના રાષ્ટ્રવાદીઓ દલીલ કરે છે કે હાલમાં બ્રિટન મુખ્ય કરવેરા, કલ્યાણ યોજનાઓ અને મેક્રોઇકોનોમિક નીતિ સહિતનાં મહત્ત્વપૂર્ણ ક્ષેત્રો પર નિયંત્રણ જાળવી રાખે છે. તેઓ કહે છે કે આનાથી ગરીબી, ઓછાં રોકાણ અને પ્રાદેશિક અસમાનતાનો સામનો કરવાની વેલ્સની ક્ષમતા મર્યાદિત થઈ જાય છે. કાર્ડિફ કરાર વેલ્સને સ્વતંત્ર EU સભ્ય બનાવવાનું સપનું પણ દેખાડે છે. આ અભિગમ સ્કોટિશ અને આઇરિશ રાષ્ટ્રવાદીઓ દ્વારા પ્રચારાયેલી 'યુરોપ આપણું સામાન્ય ઘર છે' તેવી માન્યતા સાથે બંધબેસે છે. વેલ્સના કેસમાં ભાષા અને સાંસ્કૃતિક ઓળખ પણ મહત્ત્વપૂર્ણ છે, જેમાં વધુ સ્વતંત્ર સરકારને વેલ્સની સંસ્થાઓનું રક્ષણ કરવાના અને વેલ્સની ભાષાને પ્રોત્સાહન આપવાના માર્ગ તરીકે જોવામાં આવે છે.

ગ્રેટ બ્રિટનના ભવિષ્ય અંગેની ચર્ચા પાછળ બ્રેક્ઝિટ મુખ્ય ઉત્પ્રેરક બની ગયું છે. ૨૦૧૬ના લોકમતમાં યુકેએ યુરોપિયન યુનિયન છોડવા માટે મતદાન કર્યું હતું, પરંતુ સ્કોટલેન્ડ અને ઉત્તરી આયર્લેન્ડે અનુક્રમે ૬૨ ટકા અને ૫૫.૮ ટકા મત આપીને તેમાં રહેવા માટે મતદાન કર્યું હતું. સ્કોટલેન્ડ, વેલ્સ અને ઉત્તરી આયર્લેન્ડ માટે યુકેથી અલગ થવાનો આર્થિક તર્ક યુરોપિયન યુનિયનમાં પાછા ફરવા સાથે ગાઢ રીતે જોડાયેલો છે. રાષ્ટ્રવાદીઓ દલીલ કરે છે કે બ્રેક્ઝિટ પછી EU સભ્યપદ બ્રેક્ઝિટ પછીના યુકેમાં રહેવા કરતાં વધુ તકો પ્રદાન કરી શકે છે. દલીલના કેન્દ્રમાં EU સિંગલ માર્કેટની પહોંચ છે, જે ૨૭ દેશોને આવરી લે છે અને માલસામાન, સેવાઓ, મૂડી અને લોકોની મુક્ત અવરજવરને મંજૂરી આપે છે. EU બ્લોકમાં ફરીથી જોડાવાથી વેપાર અવરોધો, અમલદારશાહી અને યુકે અને EU ના અલગ નિયમો દ્વારા સર્જાતા ખર્ચમાં ઘટાડો થઈ શકે છે. EU સભ્યપદ ત્રણેય નવાં રાષ્ટ્રોને બ્લોક દ્વારા વાટાઘાટો કરાયેલા વેપાર કરારોની પહોંચ પણ આપશે, જેનાથી નાનાં અર્થતંત્રોને આંતરરાષ્ટ્રીય બજારોમાં વધુ સોદાબાજી કરવાની શક્તિ મળશે.

બ્રેક્ઝિટ પછી ઉત્તરી આયર્લેન્ડમાં વિન્ડસર ફ્રેમવર્ક હેઠળ પહેલેથી જ એક અલગ વ્યવસ્થા ચાલી રહી છે. તે યુકેના કસ્ટમ ક્ષેત્રમાં રહે છે પરંતુ માલ માટે ઘણા EU નિયમોનું પાલન કરે છે, જેનાથી તેના વ્યવસાયોને યુકે અને EU બંને બજારોમાં પ્રવેશ મળે છે. રાષ્ટ્રવાદીઓ દલીલ કરે છે કે આયર્લેન્ડ સાથે પુન:મિલનથી સંપૂર્ણ EU સભ્યપદ દ્વારા આ ફાયદાઓ સુરક્ષિત રહેશે. બ્રિટન પોતાની જાતને લોકશાહી દેશ તરીકે ઓળખાવે છે. કોઈ પણ લોકશાહીમાં તેની પ્રજાની બહુમતીના મતનો આદર કરવો પડે છે. જો સ્કોટલેન્ડ, ઉત્તરી આયર્લેન્ડ અને વેલ્સ બ્રિટનથી અલગ થઈને પોતાનો અલગ દેશ કરવા માગતા હોય તો બ્રિટને તેનો પણ સ્વીકાર કરવો પડશે.

- આ લેખમાં પ્રગટ થયેલાં વિચારો લેખકનાં પોતાના છે.

જો સ્કોટલેન્ડ, ઉત્તરી આયર્લેન્ડ અને વેલ્સની બહુમતી પ્રજા બ્રિટનથી અલગ થઈને પોતાનો અલગ દેશ કરવા માગતા હોય તો લોકશાહીની છડી પોકારતા બ્રિટને તેનો સ્વીકાર કરવો પડશે

એશિયાના સૌથી ધનિક ટિકટોકના ફાઉન્ડર ઝાંગ ચીમિંગ બન્યા

ગૌતમ અદાણી બીજા ક્રમે ધકેલાયા, અંબાણી ત્રીજા ક્રમે

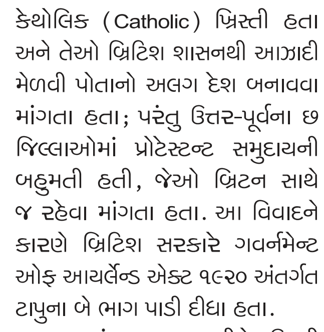

એશિયાના 5 સૌથી ધનિક વ્યક્તિઓ

- ઝાંગ ચિમિંગ - બાઇટડાન્સ (ચીન)
- ગૌતમ અદાણી - અદાણી ગ્રુપ (ભારત)
- મુકેશ અંબાણી - રિલાયન્સ ગ્રુપ (ભારત)
- તદાશી યાનાઇ - યુનિક્લો (જાપાન)
- મસાયોશી સોન - સોફ્ટબેંક (જાપાન)

નવી દિલ્હી, તા. 16: બાઇટડાન્સના સ્થાપક ઝાંગ ચીમિંગ હવે એશિયાના સૌથી ધનિક વ્યક્તિ બની ગયા છે. બ્લુમબર્ગ બિલિયોનર ઇન્ડેક્સ અનુસાર ઝાંગ ચીમિંગની નેટવર્થ 105 અબજ ડોલરને વટાવી ગઇ છે. તેમની સંપત્તિમાં વૃદ્ધિ થતાં ગૌતમ અદાણી બીજા ક્રમે પહોંચી ગયા છે. ઉલ્લેખનીય છે કે, ઝાંગની સંપત્તિમાં આ ઉછાળો એવા સમયે આવ્યો છે કે જ્યારે એઆઇ સાથે જોડાયેલી કંપનીઓનું મુલ્ય ઝડપથી વધી ગયું છે. સપ્ટેમ્બર મહિનામાં જઝાંગની સંપત્તિમાં 12 અબજ ડોલથી વધુ ઉછાળો આવ્યો છે. બ્લુમબર્ગે ઇન્વેસ્ટમેન્ટ કંપનીઓ વતી બાઇટડાન્સના નવા વેલ્યુએશનને લગતા ડેટાનું વિશ્લેષણ કર્યા બાદ આ અપડેટ આપ્યું છે. માર્ચ 2019માં બ્લુમબર્ગે તેમની સંપત્તિનો અંદાજ લગભગ 13 અબજ ડોલર લગાવ્યો હતો, જેનો અર્થ એ છે કે ત્યારબાદ તેમની સંપત્તિમાં આઠ ગણાથી વધુનો વધારો થયો છે. ચીમિંગે બાઇટડાન્સ શરૂ કર્યુ હતું અને આ જ કંપનીએ વિશ્વના ઘણા દેશોમાં ટિકટોક જેવા લોકપ્રિય વિડીયો પ્લેટફોર્મ લાવ્યા હતા. જે એક સૌથી મોટી લોકપ્રિય સોશ્યલ મીડિયા કંપનીઓ પૈકીની એક બની ગઇ છે. પરંતુ ઝાંગની વ્યૂહરચના માત્ર વિડીયો અને સોશ્યલ મીડિયા સુધી મર્યાદિત નહતી. તેમણે ભૂતકાળમાં એઆઇમાં પણ ઝડપથી રોકાણ કર્યુ છે. કંપનીના ડૌબાઓ ચેટબોટ અને સીડન્સ વિડીયો બનાવતા એઆઇ ટુલ્સ આ વ્યૂહરચનાનો એક ભાગ છે. જેના લીધે તેઓએ ઝડપી વૃદ્ધિ કરી હતી.